

Infermeria i Salut Comunitària

2015/2016

Codi: 101810

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500891 Infermeria	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Sabiniana San Rafael Gutiérrez

Correu electrònic: Sabiniana.SanRafael@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Manuel Quintanilla Martínez

Maria Isabel Fernández Cano

Rafaela Blanco Sánchez

Prerequisits

No hi ha prerequisits oficials, tot i això es recomana haver cursat les assignatures de Salut Pública i Educació per la Salut de segon curs

Objectius

OBJECTIUS GENERALS

- Conèixer la importància de la família en el procés de cures.
- Identificar l'organització de les cures d'infermeria comunitària.
- Identificar les competències infermeres en el marc de l'atenció Primària.
- Adquirir coneixements sobre els registres i activitat.
- Identificar la consulta d'infermeria en atenció primària.
- Prendre consciència de la importància de les activitats grupals.
- Conèixer la importància de l'atenció domiciliària en el marc d'atenció primària.
- Identificar la Comunitat i la seva importància en l'atenció d'infermeria.
- Prendre consciència de la importància de la participació i intervenció comunitària.
- Valorar la importància de la coordinació de recursos comunitaris.
- Identificar la importància de les cures informals i de l'autocura.

Competències

- Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva
- Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos
- Basar les intervencions infermeres en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Demostrar que es comprèn el comportament interactiu de la persona en funció del gènere, el grup o la comunitat, dins del seu context social i multicultural.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua
- Dissenyar sistemes de cures dirigits a persones, famílies o grups, avaluar-ne l'impacte i establir-hi les modificacions oportunes.
- Fomentar estils de vida saludables, l'autocura, donant suport al manteniment de conductes preventives i terapèutiques.
- Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
- Protegir la salut i el benestar de les persones o grups atesos garantint la seva seguretat
- Respectar el medi ambient i fomentar el desenvolupament sostenible
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir i utilitzar els instruments necessaris per desenvolupar una actitud crítica i reflexiva.
2. Analitzar els determinants de salut i malaltia considerant els diferents contextos socials i culturals.
3. Analitzar els factors que intervenen en la salut i el benestar de les persones, les famílies o els grups atesos i garantir-ne la seguretat.
4. Analitzar i sintetitzar fenòmens complexos.
5. Aplicar l'evidència científica en la planificació de les cures infermeres.
6. Descriure i aplicar els programes vigents que fomenten estils de vida saludables.
7. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
8. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
9. Dissenyar i modificar plans de cures segons les necessitats de les persones, les famílies o els grups.
10. Identificar, analitzar i prendre l'opció resolutiva més adequada per donar resposta als problemes de l'àmbit professional, de manera eficient i eficaç.
11. Identificar el benestar de les persones i garantir-ne la seguretat.
12. Proposar programes que fomentin hàbits saludables en els adolescents.
13. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
14. Respectar l'entorn medi ambiental i fomentar el desenvolupament sostenible.

Continguts

La infermeria comunitària és la part de la infermeria que desenvolupa i aplica de forma integral, en el marc de la salut pública, les cures a l'individu, la família i la comunitat en el continuum salut-malaltia. El professional d'infermeria comunitària contribueix de manera específica que els individus, família i comunitat adquireixin habilitats, hàbits i conductes que fomentin la seva autocura, en el marc de la promoció i prevenció de la Salut.

El terme d'infermeria en salut comunitària es va establir recentment i es considera una disciplina erudita de servei; el propòsit és contribuir de manera individual i col·lectiva a promoure un nivell funcional òptim de l'usuari o client mitjançant l'educació sanitària i prestació de cures.

La seva actuació s'inscriu en el marc de l'atenció primària de salut, sent una peça clau en els equips d'atenció primària.

CAMPS ACTUACIÓ I ACTIVITATS D'INFERMERIA EN ATENCIÓ PRIMÀRIA

1.- Centre d'Atenció Primària (CAP)

1.1 Consulta d'infermeria

1.2 Atenció individual i a grups.

2.- Domicili. Intervenció familiar

2.1 Programes d'Atenció Domiciliària (ATDOM) i Programes d'atenció domiciliària equips de suport (PADES)

3.- Comunitat. Modalitats d'intervenció

3.1 Entorn

3.2 Participació i intervenció comunitària

3.3 Programes comunitaris

Metodologia

APRENTATGE BASAT EN PROBLEMES EN GRUP MIXT

La metodologia emprada serà la de l'**Aprentatge Basat en Problemes en grup mixt (ABPGM)** que es duu a terme mitjançant sessions tutoritzades i presencials a l'aula per analitzar una situació problema que condueix l'aprenentatge. Mitjançant aquesta situació/problema, l'estudiant adquireix habilitats per afrontar problemes, prioritzar i cercar informació, prendre decisions i avaluar la seva activitat.

La característica de l'ABPGM és que la primera sessió es realitza amb la totalitat del grup classe amb un professor/a i les dues restants en seminaris especialitzats en grups reduïts amb un professor/a cadascun.

En l'ABPGM, el rol de l'estudiant és actiu perquè és el responsable del procés del seu aprenentatge. El rol del professor/a és el de facilitador i guia d'aquest procés.

La presentació de la situació/problema : s'establirà l'ordre per treballar els escenaris i es donarà a la primera sessió l'escenari que es treballarà.

Primera sessió de tutoria

La primera sessió es realitza amb tot el grup classe i es dirigida pel professor/a responsable de l'assignatura durant 4 hores.

- *Pas 1. Anàlisi de la situació (1hora). Primer treball en grups*

La finalitat d'aquest treball de grup és que, a partir del coneixement que es té, s'identifiqui tot el què es considera que s'ha d'aprendre i que estigui relacionat tant amb el problema plantejat com amb els resultats d'aprenentatge.

El grup ha de confeccionar un llistat de les preguntes que hagin sorgit en l'anàlisi de la situació. Tot seguit, amb el llistat de preguntes, s'haurà d'establir un ordre de prioritat en funció de la seva rellevància relacionada amb els resultats d'aprenentatge.

- *Pas 2. Posta en comú de preguntes (50 minuts). Primera sessió plenària.*

Un representant de cada grup comparteix amb la resta de la classe dues o tres preguntes escrivint-les a la pissarra. Posteriorment s'analitzen, s'ordenen per temàtica i/o seguint el procés d'atenció d'infermeria i es fa una prioritització en relació a la rellevància respecte als resultats d'aprenentatge.

- *Descans: (20 minuts)*
- *Pas 3. Pla de treball (40 minuts). Segon treball en grups*

L'objectiu és elaborar un pla de treball en concordança amb les preguntes prioritzades en el plenari. Finalment, s'han d'identificar possibles fonts d'informació.

- *Pas 4. Posta en comú del pla de treball (60 minuts). Segona sessió plenària.*

L'objectiu és dissenyar a la pissarra el pla de treball que tindrà una part comú per a tots els grups i aquells aspectes que han pogut interessar a cada grup en concret. Per fer-ho, un representant de cada grup comparteix amb la resta de la classe les preguntes, el pla de treball elaborat i les possibles fonts on cercaran informació.

- Pas 5. Selecció de temes d'estudi (10 minuts). Sessió plenària.

El docent recomana aquells temes que considera que han de ser d'estudi individual. Es pot suggerir fonts d'informació.

Cada grup haurà d'enviar el seu pla de treball al professor/a corresponent.

Les següents sessions, es desenvolupen en grups d'estudiants amb el professor/a corresponent.

Segona sessió de tutoria

El grup discuteix les estratègies individuals de cerca i les fonts de consulta utilitzades per valorar críticament la informació recollida (la fiabilitat de les fonts, els mètodes d'investigació utilitzats, els mètodes estadístics aplicats,...). Es discuteix el pla de treball planificat, on tots els components del grup han de tenir l'oportunitat d'explicar la informació que han estudiat. Amb aquesta posta en comú, els estudiants s'estan capacitant per a l'avaluació crítica i correcció del seu coneixement previ, alhora que desenvolupa l'habilitat d'avaluar críticament el seu raonament del problema. Com a resultat de la discussió han d'extreure un resum de coneixements i abstracció dels principis i els conceptes que puguin ser aplicats a altres situacions anàlogues.

Tercera sessió de tutoria

En aquesta s'analitza la situació problema treballada i es fa una síntesi de l'aprenentatge i objectius assolits. Es tracta de contestar les següents preguntes: Què és el que s'ha après de nou treballant el problema? Com es relaciona aquest aprenentatge amb els objectius? Quins principis o conceptes nous s'han discutit? Quins s'han après? Del que s'ha après, què ajudarà a entendre diferents problemes o situacions en el futur? Quines àrees d'aprenentatge es van identificar però no es van treballar? Preguntes totes elles que permeten identificar el coneixement assolit i el que encara resta pendent.

Es finalitza aquesta tercera sessió amb l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals i la del professor/a.

CLASSES EXPOSITIVES

També es contemplen classes expositives amb la finalitat de clarificar dubtes i relacionar conceptes on els estudiants hi tinguin una major dificultat.

Les tutories individualitzades es podran concretar contactant prèviament pel Campus Virtual amb el professor/a.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Aprenentatge basat en problemes en grup gran mixt	32,5	1,3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Teoria	20	0,8	2, 4, 5, 6, 9, 12
Tipus: Autònomes			
Definició de paraules clau i estratègies de recerca i bases de dades bibliogràfiques. Lectura comprensiva de textos. Recensions assaigs bibliogràfics (individuals o en grup) amb guia per a la realització. Realització es quemes i mapes con conceptulas	90	3,6	1, 4, 5, 7, 8, 10, 14

Avaluació

El sistema d'avaluació s'organitza en **2 mòduls** cadascun dels quals tindrà un pes específic en la qualificació final:

Avaluació formativa de l'ABPGM

L'avaluació de l'ABPGM suposa el 60% de la nota final. Consisteix en una avaluació oral en finalitzar cadascuna de les situacions d'ABPGM i una escrita mitjançant un informe que el tutor/a lliura en acabar la unitat i que és compartit per les assignatures integrades.

L'objectiu d'aquesta avaluació és que serveixi d'estímul de l'aprenentatge per retroalimentar el procés. Es contemplen quatre dimensions: la responsabilitat, les habilitats d'aprenentatge, la comunicació i el treball en grup.

Avaluació del treball en grup

L'avaluació del treball en grup suposa el 40% de la nota final. El grup ha de plantejar una pregunta de recerca partint d'una situació o escenari donada pel tutor/a.

S'avaluen les següents dimensions:

- **Continguts**

- Pregunta plantejada (complexitat)
- Cerca bibliogràfica (paraules clau, fonts d'informació)
- Antecedents (definició del problema, epidemiologia, factors associats, estat actual del tema)
- Justificació del tema (argumentació clara i coherent per donar resposta a la pregunta)
- Presentació d'evidències (nivell d'evidència)
- Aplicabilitat i utilitat en la pràctica
- Bibliografia (referències bibliogràfiques)

- **Metodologia de presentació**

- Exposició i llenguatge (ordre, vocabulari)
- Disseny material audiovisual (coherent, clar, creatiu)
- Temps (ajust al temps indicat)
- Llenguatge no verbal (postura, moviments, contacte visual)
- Participació dels membres del grup: per assegurar que tots els estudiants són capaços de defensar el treball fet, el tutor decideix l'ordre en la que els estudiants faran la presentació.

Es farà coavaluació de les presentacions per part de dos professors de l'assignatura.

L'estudiant lliurarà en suport **informàtic i paper** la presentació.

OBTENCIÓ DE LA QUALIFICACIÓ FINAL:

- 1.- **El requisit per a l'obtenció de la nota final** és haver-se presentat a **totes** les parts avaluatives i haver obtingut en cadascuna d'elles una nota superior a 5.
- 2.- Es considerarà **no presentat** de totes les assignatures integrades que configuren la unitat, quan l'estudiant hagi faltat al 30% de les sessions d'ABP.
- 3.- **La qualificació final** de cadascuna de les assignatures integrades en la unitat d'ABP serà el sumatori de les diferents parts que la configuren. Segons l'acord 4.4 del Consell de Govern 17/11/2010 de la normativa d'avaluació, les qualificacions seran:

Del 0 a 4.9 = Suspens

Del 5.0 al 6.9 = Aprovat

Del 7.0 al 8.9 = Notable

Del 9.0 al 10 = Excel·lent

4.- L'estudiant té dret a la **revisió de les proves d'avaluació**. Per a tal fi es concretarà la data en el campus virtual.

5.Els estudiants que no hagin superat l'assignatura per mitjà de l'avaluació continuada es podrà presentar a una **prova de síntesi**.

Les situacions especials i particulars es valoraran per una comissió avaluadora configurada a tal efecte per tal de dissenyar, sis'escau una prova final de síntesi.

S'adjuntarà en el Campus Virtual de l'assignatura el document amb les rúbriques d'avaluació de la presentació oral i de les sessions d'aprenentatge basat en problemes.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Aprenentatge basat en problemes en grup gran mixt	60%	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13
Presentació oral: donar resposta a una pregunta d'investigació d'infermeria amb relació a la infància, l'adolescència i la dona, en situacions complexes i en l'àmbit comunitari	40%	3	0,12	2, 4, 5, 9, 12

Bibliografia

Donat que una de les competències generals que es pretén que adquireixi l'estudiant és la de desenvolupar estratègies per a un aprenentatge autònom (G02), i que l'activitat dirigida pel docent és l'Aprenentatge Basat en Problemes (ABP), no s'especifica la bibliografia.

En l'ABP l'estudiant ha de fer-se competent en la cerca d'informació i lectura crítica de la mateixa. En la primera sessió els estudiants, en funció del pla de treball plantejat, esbrinen quines són les fonts d'informació adients per al seu pla de treball. En la segona sessió expliquen les dificultats que han tingut en la cerca i confronten les troballes i evidències. En funció d'aquest treball compartit raonen la idoneïtat o no, de la mateixa.

Aquests són els raonaments fonamentals pels quals no es considera oportú que el professorat presenti un llistat específic de bibliografia.